

Nekrologer.

Kristian Carøe.

10. novbr. 1921 døde Kristian Carøe, f. 8. oktbr. 1851, og vi bør i dette tidsskrift nævne ham for hvad han blev som historiker ved en lang række flittige og dygtige arbejder, over hvilke en bibliografi findes i Universitetets Aarsskrift novbr. 1922, 150—52. Han var en skildrer af dansk folkemedicin og medicinsk kulturhistorie, men fremfor alt var han dansk lægekunsts og lægevidenskabs første personalhistoriker, hvis arbejde og viden er samlet i det 4.binds værk *Den danske Lægestand 1479—1900*.

Erik Arup.

Villads Christensen.

Ved Villads Christensens pludselige og uventede Død 17. Oktbr. 1922 (f. 16. Febr. 1864) har danske Lokalforskning mistet en af sine flittigste Penne, nyere dansk Historieskrivning en af sine ejendommeligste Skikkelser. Trods sine store politiske, sociale og andre Interesser udfoldede han en overordentlig stor Produktion. Overmaade meget af denne er nedlagt i Tidsskrifter. Hans Embedsstilling som Assistent ved Provinsarkivet i Viborg (1890—96) gjorde det naturligt, at han ved den gamle Generations Tilbage-træden overtog Redaktionen af »Samlinger til jydsk Historie og Topografi«, og uagtet han umiddelbart efter udnævntes til Raadstuearkivar i København (1897), beholdt han den til Afslutningen af den nye (3.) Række. Først og fremmest er hans Navn dog knyttet til de af Kommunalbestyrelsen udgivne »Historiske Meddelelser om København«, der begyndte at udkomme 1907. Han har her skrevet saa meget, at det sammenlagt svarer til 2 af Tidsskriftets 8 tykke Bind, ja af det sidste har han endog skrevet over Halvdelen. Han opfattede det nemlig som en Redaktørs Pligt selv at fylde Tidsskriftet, naar andre ikke vilde gøre det! Beklageligvis førte dette Princip ham til ofte at give sig af med rene Bagateller, som han uden Skade kunde have overladt til ringere Penne. Thi selv hørte han ubetinget til de Forskere, der baade kunde skrive og havde noget paa Hjerte. Han viste dette i sin Disputats *Baare-*

proven (1900). Det var sikkert hans Sands for det mystiske, den samme, der jævnlig fik ham til at beskæftige sig med Hekseprocesser og senere gjorde ham stærkt interesseret i psykisk Forskning, der vakte hans Lyst til at trænge ind i dette lidet paaagtede Retsbevis, der bestod i, at man i tvivlsomme Drabssager »lod den mistænkte lægge sin Haand paa den døde, i Forventning om at der da vilde indtræffe et Tegn, hvis han var skyldig.« Med megen Lærdom og dyb psykologisk Forstaaelse udforsker han denne mærkelige Skiks Opstaaen og følger dens Skæbne ude i Europa ned gennem Tiderne for at ende med en Udsigt over dens Anvendelse her i Danmark og et Slutningsord, der i al sin Kort-hed er lige karakteristisk for hans fine Stilkunst og hans Interesse for Menneskeandens »Irrgange«. Hans næste Bog *NykJøbing paa Mors 1299—1899* (1902) er vel et Lejlighedsskrift, men rager højt op over det store Flertal af Bytopografier.

Som hans Hovedværk maa nævnes *København 1840—1857* (1912). Det fremkom efter Opfordring af Komiteen for det Hvidtske Legat og danner forsaavidt en Fortsættelse af Marcus Rubins Skildring af Tiden 1807—39. I Modsætning til disse to Bøger holder den sig dog strængt til Hovedstadens Historie, saa strængt, at den som fremhævet af Komiteen for en stor Del ene former sig som en Skildring af Byens Forvaltning, hvad der hænger nøje sammen med, at den overvejende er skrevet paa Grundlag af Byens eget Arkiv, som Forf. havde gennemgaaet fra Ende til anden. Man beklager saa meget mere Bogens altfor snævre Anlæg, som det, der er givet, baade er dygtigt og solidt Arbejde og skrevet med megen Lune og Forstaaelse af alt den smaa-borgerlige Ravnekrogsagtighed, der til Overflod prægede Datidens København. Af andre Bidrag til Hovedstadens Historie kan nævnes det smukt udstyrede Skrift om *Københavns Privilegier* (1911) og en Skildring af det københavnske Begravelsesvæsens Historie, begge udgivne paa Embeds Vegne. Hans sidste Arbejder er hans Bidrag til Daniel Bruuns *Danmark* og da først og fremmest de Essays, han skrev om saa at sige alle Landets Amter. Lad være, at de ofte kan falde noget udenfor den strængt topografiske Ramme, og Emnet er noget ensidigt valgt; de bærer dog alle Vidnesbyrd om hans store Viden og hans sikre Stilsands, hans rige Lune og hans dybe og stærke Kærlighed til sit Land og ikke mindst til sin jydsk Hjemstavn.

Villads Christensen var Medlem af Kildeskriftselskabet, for hvilket han 1918 afsluttede Udgivelsen af Sechers *Corpus Constitutionum*. I 1912 optoges han som Medlem af det Kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog.

M. Mackeprang.